

ضرب المثل‌های

غریبه _ آشنا

(ریشه‌ها ، واژه‌ها ، سازنده‌ها)

(جلد سوم)

حرف «ی» و شرح و تفسیر

ضرب المثل‌ها و اصطلاح‌های قدیم و جدید (بر پایه‌ی موضوعی)
فرهنگ، ادبیات و زبان مردم ایران - واژه‌های سازنده‌ی ضرب المثل‌ها

محمد ارزنده‌نیا

سرشناسه : ارزنده‌نیا، محمد، ۱۳۳۶ -
 عنوان و نام پدیدآور: ضرب‌المثل‌های غریبه- آشنا : ریشه‌ها، واژه‌ها، سازنده‌ها/محمد ارزنده‌نیا.
 مشخصات نشر: تهران : بازتاب، ۱۴۰۱ -
 مشخصات ظاهری: ج: جدول.
 شابک: دوره: ۴-۵۵-۷۵۲۲-۶۰۰-۹۷۸؛ ج: ۱: ۳-۵۲-۷۵۲۲-۶۰۰-۹۷۸؛ ج: ۲: ۰-۵۳-۷۵۲۲-۶۰۰-۹۷۸؛
 ج: ۳: ۷-۵۴-۷۵۲۲-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: کتابنامه.
 مندرجات: ج: ۱. حرف آ تا د (دست مریزاد). - ج: ۲. حرف د (دست) تا حرف ه. - ج: ۳. حرف ی و شرح و تفسیر...
 موضوع: ضرب‌المثل‌های ایرانی
 Proverbs, Iranian
 ضرب‌المثل‌های ایرانی -- تاریخ و نقد
 Proverbs, Iranian-- History and criticism
 ضرب‌المثل‌های فارسی -- اصطلاح‌ها و تعبیرها
 Proverbs, Persian -- Terminology
 ضرب‌المثل‌های فارسی -- واژه‌نامه‌ها
 Proverbs, Persian -- Dictionaries
 ضرب‌المثل‌های فارسی -- تاریخ و نقد
 Proverbs, Persian -- History and criticism
 رده بندی کنگره: PIR۳۹۹۵
 رده بندی دیویی: ۳۹۸/۹۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۳۳۱۱۰
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

ضرب‌المثل‌های غریبه- آشنا

(ریشه‌ها، واژه‌ها، سازنده‌ها)

(جلد سوم)

حرف «ی» و شرح و تفسیر

ضرب‌المثل‌ها و اصطلاح‌های قدیم و جدید (بر پایه‌ی موضوعی)
 فرهنگ، ادبیات و زبان مردم ایران - واژه‌های سازنده‌ی ضرب‌المثل‌ها

مؤلف: محمد ارزنده‌نیا

طرح جلد: مؤسسه آروین

حروفنگاری و صفحه‌آرایی: مؤسسه آروین

چاپ اول: ۱۴۰۱

تعداد: ۵۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۷-۵۴-۷۵۲۲-۶۰۰-۹۷۸

آدرس: خ. انقلاب، خ. دوازده فروردین، ک. نوروز، پ. ۲۵

تلفن: ۶۶۴۹۴۵۴۱-۶۶۴۱۷۴۲۵

ایمیل: ketabekohsar@yahoo.com

فهرست نوشته‌ها

الف: نگاهی کلان به ساختار کتاب

* پیشگفتار

* دفتر یکم: بخش یکم - شرح و تفسیر ضرب المثل‌ها (زبانزدها) بر پایه‌ی الفبایی.

* دفتر یکم: بخش دوم - ضرب المثل‌ها و اصطلاحات دبر پایه‌ی موضوعی.

* دفتر دوم: فرهنگ، ادبیات و زبان مردم ایران.

* دفتر سوم: واژه‌های سازنده‌ی ضرب المثل‌ها (زبانزدها)

ب: نگاهی ریزگانی به ساختار کتاب

* پیشگفتار

دفتر یکم: شرح و تفسیر ضرب المثل‌ها (زبانزدها)

❖ دفتر یکم، بخش یکم: شرح و تفسیر ضرب المثل‌های قدیم و جدید (بر پایه‌ی الفبایی)

بخش یکم، بند یکم - ضرب المثل‌ها و اصطلاح‌های آغازشونده با حرف «آ» تا حرف «ی».

❖ دفتر یکم، بخش دوم: ضرب المثل‌ها و اصطلاح‌های قدیم و جدید (بر پایه‌ی موضوعی)

۱- نگاه کلان، ۲- دسته‌بندی موضوع‌ها

❖ دفتر یکم، بخش دوم، بند یکم: ضرب المثل‌ها و اصطلاح‌های دینی

۱-۱ نگاه کلان، ۱-۲ ضرب المثل‌های قرآنی، ۱-۳ ضرب المثل‌های مذهب‌های اسلامی، ۱-۴

ضرب المثل‌های عاشورایی.

❖ دفتر یکم، بخش دوم، بند دوم: ضرب المثل‌هایی برگرفته از زندگی پیامبران جهان

۱-۲ نگاه کلان، ۲-۲ اشو زرتشت، ۲-۳ حضرت آدم (ع)، ۲-۴ حضرت نوح (ع)، ۲-۵ حضرت عابر

یا هود (ع)، ۲-۶ حضرت یعقوب (ع)، ۲-۷ حضرت یوسف (ع)، ۲-۸ حضرت موسی (ع)، ۲-۹

حضرت تالیا یا خضر (ع)، ۲-۱۰ حضرت ایوب (ع)، ۲-۱۱ حضرت یونس (ع)، ۲-۱۲ حضرت داود

(ع)، ۲-۱۳ حضرت سلیمان (ع)، ۲-۱۴ حضرت عیسی (ع)، ۲-۱۵ حضرت جورج یا جرجیس (ع)،

۲-۱۶ حضرت محمد (ص)

❖ بخش دوم، بند سوم: ضرب المثل‌هایی برگرفته از شاهان ایران

۳-۱ نگاه کلان، ۳-۲ ضرب المثل‌هایی برگرفته از شاهان ایران از آغاز تا پایان

❖ بخش دوم، بند چهارم: ضرب المثل‌هایی برگرفته از نویسندگان و شاعران ایران

۴_۱ نگاه کلان، ۴_۲ حکیم ابوالقاسم فردوسی طوسی، ۴_۳ ابوالفضل بیهقی، ۴_۴ نظامی گنجوی، ۴_۵ عطار نیشابوری، ۴_۶ مولوی، ۴_۷ سعدی شیرازی، ۴_۸ حافظ شیرازی، ۴_۹ عبید زاکانی، ۴_۱۰ جامی، ۴_۱۱ نیما یوشیج، ۴_۱۲ مهدی اخوان ثالث، ۴_۱۳ احمد شاملو، ۴_۱۴ علی شریعتی، ۴_۱۵ علی حاتمی، ۴_۱۶ ناپلئون بوناپارت

❖ بخش دوم، بند پنجم: ضرب‌المثل‌هایی برگرفته از دانشمندان و هنرمندان ایران

۵_۱ نگاه کلان، ۵_۲ دانش ریاضی_ فیزیک، ۵_۳ دانش ستاره‌شناسی، ۵_۴ دانش شیمی، ۵_۵ دانش پزشکی، ۵_۶ دانش اقتصاد، ۵_۷ دانش سیاست، ۵_۸ هنر موسیقی، ۵_۹ دانش تاریخ، ۵_۱۰ ضرب‌المثل‌هایی برگرفته از دانش جغرافیا، ۵_۱۱ ضرب‌المثل‌هایی برگرفته از کار و زندگی مردم

❖ بخش دوم، بند ششم: شرح و تفسیر ضرب‌المثل‌ها و اصطلاح‌های قدیم و جدید (بر پایه‌ی چند موضوع پراکنده)

ضرب‌المثل‌هایی برگرفته از / در مورد:

۶_۱ «ورزش‌های زورخانه‌ای»، ۶_۲ «ورزش کشتی»، ۶_۳ «ورق‌بازی»، ۶_۴ «بازی شطرنج»، ۶_۵ «بازی نرد»، ۶_۶ «قای‌بازی»، ۶_۷ «چستان‌ها و معماها»، ۶_۸ «پشت کامیونی»، ۶_۹ «جنگلیات و شعرهای بند تبانی»، ۶_۱۰ «عارف‌های ایرانیان»، ۶_۱۱ «دخانیات و دود و دم»، ۶_۱۲ «باده‌های مادی و معنوی»، ۶_۱۳ «بازار»، ۶_۱۴ «دماغ»، ۶_۱۵ «همسایه»، ۶_۱۶ «کلاه»، ۶_۱۷ «چوب»، ۶_۱۸ «کار»، ۶_۱۹ اصطلاح‌ها و ضرب‌المثل‌های فرهنگ اسلامی در زبان پارسی، ۶_۲۰ ضرب‌المثل‌های متناقض در زبان انگلیسی، ۶_۲۱ «شانس و اقبال و روزگار»، ۶_۲۲ میزان درستی ضرب‌المثل «دو دو تا چهار تا»، ۶_۲۳ «بیجه»، ۶_۲۴ «راز»، ۶_۲۵ «انسان‌ها و جانوران»، ۶_۲۶ «نقص‌های جسمانی»، ۶_۲۷ «عدد هفت»، ۶_۲۸ شماری از اصطلاح‌های جدید.

دفتر دوم: فرهنگ، ادبیات و زبان مردم ایران

❖ دفتر دوم، بخش یکم: تمدن و فرهنگ مردم ایران

❖ دفتر دوم، بخش دوم: ویژگی‌های ادبیات ایران

۲_۱ یادگارهای نوشتاری کهن ایران، ۲_۲ گونه‌های ادبی ایران، ۲_۳ سبک‌های ادبی ایران، ۲_۴ قالب‌های ادبی ایران.

❖ دفتر دوم، بخش سوم: تاریخچه‌ی زبان و خط مردم ایران

۳_۱ نگاه کلان، ۳_۲ تاریخچه‌ی زبان دری.

❖ دفتر دوم، بخش چهارم_ نکته‌هایی در مورد زبان پارسی

۴_۱ ویژگی‌های زبان پارسی، ۴_۲ به کارگیری نابه‌جا از واژه‌های غیرایرانی، ۴_۳ «واو»هایی که نوشته ولی خوانده نمی‌شوند، ۴_۴ حرف «قاف» در واژگان پارسی و عربی و ترکی، ۴_۵ بازنگری و به روزرسانی واژه‌های پارسی، ۴_۶ پسوند صفت سازی با الف و دال، ۴_۷ «الف» منفی‌کننده، ۴_۸ مهمل‌گویی، ۴_۹ چایی پیدایش چندین واژه‌ی هم معنی، ۴_۱۰ واژه‌های فراموش شده، ۴_۱۱ ریشه‌ی شماری از واژه‌ها.

دفتر سوم: فرهنگ، ادبیات و زبان مردم ایران

❖ دفتر سوم، بخش یکم: وام‌واژه‌های زبان پارسی و دیگر زبان‌ها

۱_۱ نگاه کلان، ۱_۲ دادوستد واژه‌ها میان زبان پارسی و زبان عربی، ۱_۳ واژه‌های فرانسوی وارد شده به زبان پارسی، ۱_۴ واژه‌های پارسی وارد شده به زبان انگلیسی، ۱_۵ واژه‌های ترکی وارد شده به زبان پارسی، ۱_۶ واژه‌های روسی وارد شده به زبان پارسی، ۱_۷ واژه‌های پارسی وارد شده به زبان اسپانیایی.

❖ دفتر سوم، بخش دوم: شناسنامه‌ی واژه‌های سازنده‌ی ضرب‌المثل‌ها

۲_۱ نگاه کلان به زبان‌های ایرانی، ۲_۲ نگاه کلان به خط‌های ایرانی، ۲_۳ الفبای آوایی زبان انگلیسی، ۲_۴ الفبای آوایی زبان پارسی، ۲_۵ واژه‌های زبان پهلوی گنجینه‌ای از واژه‌های اصیل ایرانی، ۲_۶ لیست «جدول واژه‌های هم‌خانواده»، ۲_۷ فرهنگ واژه‌های سازنده‌ی زبانزدها (واژه‌نامه)

❖ کتاب‌نامه و سایت‌نامه